

Politik for integration bæredygtighedsrisici
for
Arbejdernes Landsbank
September 2022

**Arbejdernes
Landsbank**

1. Formål og baggrund.....	2
2. Risici reguleret af denne politik.....	2
3. Håndtering af bæredygtighedsrisici	3
4. ESG-retningslinjer	5
5. Afvigelser	5
6. Kontrol og overvågning	6
7. Rapportering til bestyrelsen	6
8. Opdatering og ikrafttræden	6

Opsummering:

Formål	Integration af bæredygtighedsrisici i investeringer
Dokumentejer	Direktør Produkt og Rådgivning (Asger Friis Pedersen)
Godkendelse	Bestyrelsen for A/S Arbejdernes Landsbank den xx november 2022.
Relationer	<p>Politik for ansvarlige investeringer for A/S Arbejdernes Landsbank opdateret (ældre version marts 2021)</p> <p>Politik for samfundsansvar og bæredygtighed (nov 2021)</p>
Lovgivning relateret til dette dokument	<p>Disclosureforordningen artikel 3 (artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser ("disclosureforordningen")</p>
Version	1.0

1. Formål og baggrund

- 1.1. Politikken har til formål at sikre, at banken er opmærksom på og integrerer bæredygtighedsrisici i investeringer samt hjælper kunden med at beskytte investeringen mod risici relateret til bæredygtighed. Politikken indeholder en overordnet stillingtagen til de væsentligste forhold vedrørende bæredygtighedsrisici, både i forhold til investeringsbeslutningsprocessen og investeringsrådgivning.
- 1.2. Politikken er vedtaget i medfør af artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser ("disclosureforordningen").

Reglerne stiller krav om, at finansielle markedsdeltagere på deres hjemmesider offentliggør politikker for, hvordan de tager højde for bæredygtighedsrisici i deres investeringsbeslutningsprocesser og investeringsrådgivning. Med "bæredygtighedsrisici" forstås en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed, som, hvis den opstår, kan have væsentlig negativ indvirkning på værdien af en investering.

Denne politik udmønter således de dele af bankens politik for Ansvarlige Investeringer, som specifikt vedrører bæredygtighedsrisici rettet mod bankens kunder.

- 1.3. Denne politik finder anvendelse for A/S Arbejdernes Landsbank og omfatter alle medarbejdere som beskæftiger sig med investeringer og kapitalforvaltning i relation til de af bankens kunder der modtager investeringsrådgivning.

2. Risici reguleret af denne politik

- 2.1. Bankens forretningsmodel på investeringsområdet har primært fokus på at tilbyde plejeaftaler samt formaliserede rådgivningsforløb til bankens kunder. Investeringer foretages i høj grad ved hjælp af investeringsforeninger (indirekte investeringer). Banken har samarbejdsaftaler med udvalgte danske fondsmæglerselskaber, som er produktleverandører af investeringsforeninger. Gennem samarbejdsaftalerne sikres det, at banken har adgang til attraktive produkter inden for alle aktivklasser. Samtidig foretages investeringer også direkte, som ved køb af enkeltaktier og enkeltobligationer.
- 2.2. Banken skelner mellem bæredygtighedsrisici (faktorer der kan påvirke kundernes investering negativt) og indvirkning på bæredygtighedsfaktorer (Bankens påvirkning af ESG-forhold). Denne politik dækker udelukkende bæredygtighedsrisici, som defineres som ESG-faktorer, der kan påvirke kundernes investering negativt.
- 2.3. Banken skal oplyse kunderne om, hvordan banken integrerer bæredygtighedsrisici i bankens processer, og vurdere hvordan disse kan have indvirkning på værdien af investeringen. Banken oplyser kunderne igennem offentliggørelsen af denne politik og ved rådgivning.
- 2.4. Typer af bæredygtighedsrisici:
 - **Miljø- og klimafaktorer** kategoriseres almindeligvis i fysiske risici og transitionsrisici.
 - Fysiske risici relaterer sig til både pludselige og mere ekstreme vejrhændelser (f.eks. hedebølger, oversvømmelser, ildebrande og storme), vedvarende skift i klimaet (f.eks.

ændringer i nedbør, øget vandstand og stigende gennemsnitstemperature), tab af økosystemer (f.eks. ørkendannelse, vandmangel, forringelse af jordkvalitet, eller havets økosystemer) eller miljøhændelser (f.eks. olie- eller kemikalieudslip til jord, vand eller luft). Disse forhold kan påvirke markedsværdien af både direkte ejede fysiske aktiver (f.eks. ejendomme) og finansielle aktiver negativt.

- **Transitionsrisici** opstår i forsøget på at adressere miljø- og klimarelaterede udfordringer (f.eks. i forbindelse med omstillingen til en CO₂-neutral økonomi). Det relaterer sig eksempelvis til udviklingen i politik og regulering, teknologiskift, nye forretningsmodeller og forbrugeradfærd. Disse udviklinger vil negativt kunne påvirke omsætteligheden og markedsværdien af investeringer (f.eks. i CO₂-intensive sektorer). Både fysiske risici og transitionsrisici indebærer en risiko for at aktiverne mister deres værdi ("strandede aktiver").
- **Sociale faktorer** relaterer sig til eksponeringer mod aktiviteter, som potentielt påvirkes negativt af problematiske sociale forhold (f.eks. overtrædelse af menneskerettigheder, dårlige arbejdsvilkår, børnearbejde, sundhedsspørgsmål, ulighed og diskrimination).
- **Ledelsesrelaterede** faktorer relaterer sig til eksponeringer mod aktiviteter, som potentielt påvirkes negativt af personale- eller ledelsesmæssige forhold (f.eks. korrupsion, bestikkelse, interessekonflikter og skatteforhold).

3. Håndtering af bæredygtighedsrisici

Banken tager hensyn til bæredygtighedsrisici både i forbindelse med direkte investeringer samt indirekte investeringer som fx investeringsforeninger.

Fremgangsmåden afhænger af hvilke aktivtyper, der investeres i. Når banken gør brug af eksterne forvaltere, indgår der løbende dialog om forvalterens integration af bæredygtighedsrisici. Hvor bankens eget investerings team står for forvaltningen, er bæredygtighed integreret på linje med en lang række andre finansielle risici i analysen af en investeringsmulighed.

Medarbejdere i bl.a. Forretning og Specialister, som rådgiver kunder omkring investeringsmuligheder eller investerer på vegne af kunder, AL Markets Reporting og andre relevante medarbejdere skal have et særligt grundigt kendskab til bæredygtighedsrisici.

3.1. Integration af bæredygtighedsrisici ved direkte investeringer

Når banken investerer direkte, er det porteføljeforvalternes ansvar at vurdere bæredygtighedsrisici ved investeringsbeslutninger. Dette foregår som en del af den research og beslutningsproces, som porteføljeforvalteren foretager på investeringsmuligheden.

I vurderingen indgår, om en investering kan blive påvirket af fysiske risici, særligt i relation til klimaforandringer f.eks. geografi i sammenhæng til investeringens branchemæssige forhold. Der ses også på transitionsrisici, bl.a. om investeringen foregår i brancher med risiko for at stå med aktiver uden værdi. Investeringens CO₂-påvirkning iagttages også, da brancher med høje CO₂-udledninger er i risiko for at blive omfattet og påvirket lovgivning med økonomisk tab som følge heraf. Hensyn til andre negative miljømæssige konsekvenser tages også i betragtning, ud fra det perspektiv at fx en forurenende virksomhed kan blive ramt af bøder m.v.

Til afdækning af risikoen ved miljø, sociale og ledelsesrelaterede faktorer benytter banken dataleverandører, som overvåger brud på menneske- og arbejdstagerrettigheder, ligestilling, aflønning, god selskabsledelse og lignende. Dette giver en god indikation på investeringsmuligheder, hvor der er behov for nøjere at se på risici ved sociale eller ledelsesmæssige forhold.

Analysen omkring investeringsmuligheder sker ikke kun, når der overvejes et oprindeligt køb, men også løbende, i erkendelse af at forholdene omkring bæredygtighed kan udvikle sig.

Banken benytter en dataleverandør for at få oplysninger om ESG-risici igennem nøgletal som CO2, energiforbrug, geografi, potentielle krænkelse af menneskerettigheder m.v. Banken er opmærksom ift. kvaliteten af de leverede data, og undersøger alternative kilder til data, f.eks. når nye datapunkter af relevans for bæredygtighedsrisici tages i anvendelse.

Banken følger regelmæssigt følge op med sine leverandører for at være betrygget i, at portaler og værktøjer løbende udvikles til at tage højde for bæredygtighedsrisici.

3.2. Integration af bæredygtighedsrisici ved indirekte investeringer

For eksterne produkter fra bankens samarbejdspartnere, indgår banken i løbende dialog med forvalteren om dennes integration af bæredygtighedsrisici. Her kan samarbejdspartnerens dialog med de virksomheder, der investeres i, være et væsentlig input. Ligeledes er det relevant hvilke virksomheder, forvalteren sælger på baggrund af bæredygtighedsmæssige risici.

I Bankens løbende dialog med leverandører og samarbejdspartnere som eksempelvis BankInvest indgår, at banken regelmæssigt (minimum årligt) modtager erklæringer samt kopier af politikker som dokumenterer, at leverandører og samarbejdspartnere har procedurer for integration af bæredygtighedsrisici for dermed at sikre at bæredygtighedsrisici er tilstrækkeligt integreret i produkter, og kundernes investeringer beskyttes mod bæredygtighedsrisici.

Banken har vedrørende de indirekte investeringer opmærksomhed på de samme indikatorer som ved direkte investeringer.

3.3. Hensyn til bæredygtighedsrisici i andre aktivklasser

Bæredygtighedsrisici i virksomhedsobligationer vurderes af banken på samme måde som aktier ved, at der analyseres på det udstedende selskab.

Bankens investeringer i statsobligationer (danske og udenlandske/emerging markets) følger FN- og EU-sanktioner og udelukker derfor investeringer i statsobligationer i lande, hvor disse måtte være sanktionsbelagte.

Samarbejdspartneres politik for ansvarlige investeringer skal tage stilling til investering i statsobligationer, herunder særligt investering i obligationer udstedt af emerging markets-lande, da disse lande kan have særlige risici for overtrædelse af eksempelvis menneskerettigheder eller korruption. Ved udelukkelse af lande skal samarbejdspartneren kunne oplyse de anvendte kriterier for udelukkelsen samt have en proces for opdatering af landeeksklusionslisten.

Banken investerer i danske realkreditobligationer. Universet af danske realkreditinstitutter er begrænset til fem udstedere. Da obligationsinvestering i Kapitalforvaltning alene omfatter danske og meget sikre aktivklasser indenfor et univers bestående af statsobligationer, realkreditobligationer og (for en mindre del) skibskreditobligationer. Med skibskredit som en mulig undtagelse er det vores vurdering, at der er tale om udlån til formål (danske boliger og den danske stat), hvor bæredygtighedsrisici generelt er meget lave. Set i lyset af generelt lav bæredygtighedsrisici og for nuværende begrænsede bæredygtige investeringsmuligheder indenfor investeringsuniverset gennemfører banken ikke selvstændig kontrol heraf.

3.4. Rådgivning og kundernes præferencer

For produkter hvor banken har fuldmagt til at investerer på kundens vegne sammen og/eller hvor der ydes investeringsrådgivning, spørges kunderne om deres holdning til bæredygtighed inkl. bæredygtigheds risici.

Banken tilbyder produkter som kan klassificeres som artikel 8 produkter gennem samarbejdspartnere og arbejder aktivt på at udvide antallet af produkter i henhold til disclosureforordningens artikel 8 for egne produkter.

Når banken udøver investeringsrådgivning, tages der, udover de lovgivningsmæssige krav om risikoprofil, investeringshorisont osv., også højde for, om kunden foretrækker investeringer i selskaber, som har en høj standard for inddragelse af bæredygtighed i deres daglige drift. Dette er implementeret specifikt gennem bankens Digitale Investeringsguide pr. juni 2022.

4. Bankens tilgang til ESG

- 4.1. Arbejdernes Landsbank vedtog i 2020 en strategi for samfundsansvar og bæredygtighed, som bygger videre på mere end 100 års ansvarlighed, og som bidrager til at sikre sammenhæng mellem globale samfundsmæssige mål samt bankens fortsatte forretningsmæssige udvikling. Ambitionen er, at Arbejdernes Landsbank anerkendes som en af de mest bæredygtige banker i Danmark i 2025.
- 4.2. Banken har underskrevet de FN-støttede Principper for Ansvarlige Investeringer, hvilket betyder, at bæredygtighedsrisici skal være en integreret del af selve investeringsprocessen. Principperne danner desuden rammen for, hvordan banken går strategisk til værks og undersøger, hvor der er størst potentiale for forbedringer. Banken rapporterer og dokumenterer jævnligt indsatserne og resultaterne.
- 4.3. Flere af bankens politikker relaterer sig til bæredygtighed og bæredygtighedsrisici
 - Politik for samfundsansvar og bæredygtighed 2022
 - Politik for ansvarlige investeringer 2022

5. Afvigelser

- 5.1. Der er ikke identificeret nogen scenarier for afvigelser.

6. Kontrol og overvågning

- 6.1. Direktionen skal sikre at der etableres retningslinjer for bankens organisering af området samt forretningsgange og værktøjer for integration af bæredygtighedsrisici.
- 6.2. Direktionen skal ligeledes sikre at der etableres et betryggende kontrolmiljø.
- 6.3. Produkter og Rådgivning har hovedansvaret for efterlevelsen af politikken, herunder dialogen med samarbejdspartnere.

7. Rapportering til bestyrelsen

- 7.1. Bestyrelsen skal minimum en gang årligt modtage rapportering om politikken forankring og efterlevelse.

8. Opdatering og ikrafttræden

- 8.1. Bestyrelsen vurderer denne politik minimum én gang årligt og foretager de nødvendige tilpasninger efter indstilling fra direktionen. Politikken revideres også ved væsentlige ændringer af de forhold politikken vedrører, herunder ved væsentlige ændringer af lovgivningen på området.
- 8.2. Politikken træder i kraft den xx. 11. 2022.

Godkendt af bestyrelsen for

Arbejdernes Landsbank

den xx.11. 2022